

**SENS CIERPIENIA
W III CZ. DZIADÓW ADAMA
MICKIEWICZA**

**BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoń
Dorota Dąbrowska
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Sens cierpienia w *III cz. Dziadów* Adama Mickiewicza

Klasa / czas trwania zajęć:

klasa II / 90 minut

Cele.

Uczeń:

- interpretuje wybrane sceny z *III cz. Dziadów*;
- wymienia wydarzenia historyczne związane z utworem;
- rozwija umiejętność pracy w grupie i wzajemnej komunikacji;
- kształci kompetencje kluczowe.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z lekturą;
- mapa myśli;
- praca w grupach;
- wykład;
- praca z materiałem ilustracyjnym.

Środki dydaktyczne:

- *III cz. Dziadów* Adama Mickiewicza;
- obraz *Śmierć na etapie* Jacka Malczewskiego;
- tekst *W Warszawie zaczął się wiek XIX* Andrzeja Kijowskiego;
- słownik języka polskiego;
- arkusze papieru, flamastry;
- komputer i rzutnik lub tablica interaktywna.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Określenie genezy powstania tekstu na podstawie *Przedmowy*; dokonanie charakterystyki działań senatora Nowosilcowa wobec polskiej młodzieży, określenie znaczenia dedykacji.

Część właściwa:

1. Podział klasy na grupy. Przydzielenie zadań:

Grupa 1 – Na podstawie sceny więziennej przedstawi hipotezy więźniów na temat przyczyn aresztowania i oceń postawę Tomasza Żana.

Grupa 2 – Przedstawi opowieść Jana Sobolewskiego – wskaż sposób traktowania więźniów, o którym wspomina bohater.

Grupa 3 – Przedstawi historię Cichowskiego opowiedzianą przez Adolfa.

- Grupa 4 – Przybliż treść bajki opowiedzianej przez Żegotę i dokonaj jej interpretacji.
2. Prezentacja efektów pracy grup. Wnioski z prezentacji.
 3. Wyświetlenie obrazu *Śmierć na etapie* Jacka Malczewskiego – dyskusja nad odczytaniem treści obrazu w kontekście omówionych scen z *Dziadów*.

Część podsumowująca:

Wskazanie powiązania wydarzeń historycznych z dramatem Mickiewicza i wątkiem autobiograficznym, odwołanie do wiersza *Do przyjaciół Moskali*.

Komentarz metodyczny

Uczniom ze SPE należy udzielać dodatkowych wskazówek. Zastosowane w lekcji metody kształtują umiejętność pracy w grupie, która jest elementem ułatwiającym komunikację i wspólne dochodzenie do rozwiązania problemu, oraz wykorzystują formę prezentacji – stanowi to ważne elementy na rynku pracy. Jednocześnie dają one szansę osobom preferującym pracę indywidualną. Lekcja oparta została na zastosowaniu metod aktywizujących, angażujących uczniów do pracy w grupie, wykorzystaniu zasobów internetowych oraz tradycyjnych źródeł informacji. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia (np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, zastosować zakreślenia), dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Należy umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu poprzez angażowanie go w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych. Podczas lekcji realizowane są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (teksty literackie), kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca w grupach), w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się).